

การศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิศวกรรม ธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

To Study the Stakeholders' Need to Desirable Characteristics of
Graduate's for Develop the Quality of Education of Modern Retail
Business Administration, Maejo.

กัญญ์พัสวีย์ กล่อมธงเจริญ^{1*}, โสภณ ฟองเพชร², ปิยวรรณ สิริประเสริฐศิลป์³ และประภัสสร วรณสถิตย์⁴
Kunpatsawee Klomthongjaroen^{1*}, Sophon Fongpetch², Piyawan Siriprasertsin³
and Prapassorn Vannasathid⁴

1, 2, 3, 4 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

1, 2, 3, 4 Faculty of Business Administration

* E-mail: Kunpatsawee@hotmail.com

Received September 12, 2023 Revised December 22, 2023 Accepted December 25, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิศวกรรมธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และเพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงหลักสูตร พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิศวกรรมธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิศวกรรมธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ จำนวน 92 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่าข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ 5 ด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และทัศนคติต่อวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.54$) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.41$) ด้านทักษะทางปัญญา และการคิดวิเคราะห์ ($\bar{X} = 4.21$) ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความรู้

ความสามารถในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.14$) ด้านทักษะการวิเคราะห์สื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.04$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความต้องการ, ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย, คุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์, การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

Abstract

This research object aim to study the stakeholders' need to desirable characteristics of graduate's for develop the quality of education of Modern Retail business administration, Maejo University. The sample consists of 92 stakeholders with purposive sampling. The research instrument was a questionnaire. The statistics...Deviation. Data was analyzed using descriptive statistics by Frequency, Percentage, Mean, and Standard Deviation.

The result has been shown about 5 desired characteristics that all aspects of the desired characteristics were in the highest level ($\bar{X} = 4.26$). When we considered in each aspect separately, it was found that the moral, ethics and attitude aspect to the profession was in the highest level ($\bar{X} = 4.54$) while the others are the interpersonal relations and responsibilities ($\bar{X} = 4.41$), the intellectual and analytical skill ($\bar{X} = 4.21$). In the high level, the knowledge and working ability aspect ($\bar{X} = 4.14$) and the communication analysis and technological capability skill aspect ($\bar{X} = 4.04$) were shown as

Keyword: Requirement, Stakeholder, the students' desired characteristics, the quality of curriculum improvement.

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาประเทศ อาจกล่าวได้ว่าการศึกษาก็คือกระบวนการผลิตทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่งซึ่งช่วยเปลี่ยนแปลงมนุษย์ให้มีคุณภาพดีขึ้นเพราะการศึกษาจะทำให้คนมีคุณภาพเจริญงอกงามด้วยภูมิปัญญา มีทักษะ มีคุณธรรม และจริยธรรม สามารถดำรงชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของ

คนในสังคมจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า สิ่งหนึ่งที่จะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพและมีมาตรฐานคุณวุฒิดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพบัณฑิตที่ได้คุณวุฒินั้น ๆ ซึ่งสามารถ

พิจารณาผลการเรียนรู้ของบัณฑิต ทางด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะด้านต่าง ๆ ในการทำงานและการประกอบอาชีพ รวมทั้งคุณลักษณะอื่น ๆ ในการทำงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในด้านคุณภาพและมาตรฐานของคุณวุฒิของบัณฑิตที่บัณฑิตพึงมีหลังจากสำเร็จการศึกษาให้มีคุณภาพครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (เจตพัทธ์ บุญยสวัสดิ์, 2554)

อุตสาหกรรมการค้าปลีก เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย การเพิ่มขึ้นของธุรกิจค้าปลีกในประเทศไทยทำให้เกิดความต้องการด้านกำลังคนที่มีทักษะเฉพาะด้าน ผู้ชำนาญการด้านวิชาชีพการค้าปลีก ผู้ให้บริการด้านการค้าปลีก หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการค้าปลีกสมัยใหม่ จึงเป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการ กำลังคนด้านการค้าปลีกในปัจจุบัน โดยมุ่งเน้นให้บัณฑิตมีความเชี่ยวชาญด้านการค้าปลีกสมัยใหม่ มีความตระหนักถึงธรรมชาติของการแข่งขันในธุรกิจการค้าปลีกในยุคดิจิทัล สามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการของลูกค้า และสามารถจัดการด้านธุรกิจ ค้าปลีกสมัยใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการนำความรู้ด้านนวัตกรรม นวัตกรรมธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ ไปพัฒนาและสร้างความเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจของชุมชน และประเทศชาติให้มีความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 1. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในด้านบริหารธุรกิจเกี่ยวกับการค้าปลีกและมีทักษะและความสามารถในการค้นหาแนวทางการพัฒนานวัตกรรมด้านการค้าปลีกสมัยใหม่ 2. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการเป็นผู้ประกอบการด้านการค้าปลีกที่มีคุณธรรม จริยธรรม และสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม 3. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะความเป็นผู้นำสามารถทำงานเป็นทีม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสามารถในการสื่อสาร และมีทักษะชีวิตที่ดีเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งแก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อนได้

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการค้าปลีกสมัยใหม่ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2563 ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัย 15 ปี (พ.ศ. 2555-2569) และแผนแม่บทเปลี่ยนผ่าน 100 ปี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (พ.ศ. 2477-2577) ที่มุ่งเน้นการปลูกฝังบัณฑิตให้เก่งคิด เป็นคนดี รักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นนักปฏิบัติที่มีความเชี่ยวชาญ ทนต่อการเปลี่ยนแปลง และสามารถค้นหาแนวทางในการพัฒนานวัตกรรม เพื่อให้มหาวิทยาลัยแม่โจ้เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความเป็นเลิศด้านการเกษตรในระดับนานาชาติ

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตสาขาวิชานวัตกรรมการค้าปลีกสมัยใหม่เป็น หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2563 เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาในสาขาวิชานวัตกรรมการค้าปลีกสมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยคาดว่าจะเริ่มใช้ได้ตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2563 เป็นต้นไป การจัดทำหลักสูตรนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้สอดคล้อง

และเป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ที่กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษา ดำเนินการพัฒนา/ปรับปรุงรายละเอียดของ หลักสูตร ตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สอดคล้องกับปรัชญา การศึกษาและพันธกิจของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่ผลิตบัณฑิตที่มี คุณภาพ คุณธรรม มีความเชี่ยวชาญ ในวิชาชีพ โดยเน้นให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานจริง ซึ่ง คาดว่าหลักสูตรในลักษณะนี้จะสามารถผลิตบัณฑิต ได้สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงานทั้ง ภาครัฐและเอกชน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อ สังคมส่วนรวมและประเทศชาติต่อไป

นอกจากเป้าหมายด้านการจัดการศึกษา ในการพัฒนาบัณฑิตของหลักสูตรแล้วยังมีปัจจัย อื่นที่สำคัญคือ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือ สกอ.ได้กำหนดให้ทุกหลักสูตรใน ระดับอุดมศึกษาต้องมีการปรับปรุงในในรอบ 5 ปี โดยสาระสำคัญคือหากหลักสูตรใดไม่ถือปฏิบัติ ก็ ถือว่าหลักสูตรที่เปิดการเรียนการสอนไม่เป็นไป ตามมาตรฐานซึ่ง จะส่งผลกระทบต่อนักศึกษาที่ เรียนหลักสูตรดังกล่าวไม่สามารถกู้เงินเรียนได้และ มหาวิทยาลัยที่สังกัดยังถูกกำหนดว่าหลักสูตรไม่ เป็นไปตามมาตรฐานอีกด้วย โดยตั้งแต่ ปี 2552 สกอ. ได้กำหนดการปรับปรุงหลักสูตรทุกหลักสูตร ต้องไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualifications Framework for Higher Education TQF : HEd) (จุฬารัตน์ ศราวณะวงศ์, 2553) ดังนั้นความ คิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตนับว่าเป็นข้อมูล

ที่สำคัญที่จะมาใช้ประกอบการปรับปรุงหลักสูตร ทั้งนี้ในกรอบการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษาสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้กำหนดตัว บ่งชี้มาตรฐานซึ่งหนึ่งในมาตรฐานที่สำคัญคือการ กำหนดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรจะต้องมีการนำ ผลการดำเนินการหลักสูตรที่ได้จากผู้ใช้บัณฑิตจาก การประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการตามลักษณะงานในสาขา นั้น ๆ 2) ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผล ต่อการทำงาน และ 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรมและ จรรยาบรรณในวิชาชีพ (สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา, 2545)

ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาบัณฑิตเป็นไปตาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติข้างต้น และเป็นไป ตามระบบกลไกการประกันคุณภาพของ สถาบันการศึกษา องค์ประกอบที่ 2 การผลิต บัณฑิต ตามตัวบ่งชี้ที่ 2.7 ระบบกลไกการพัฒนา สัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต การศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ คุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ จะเป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ หลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิศวกรรม ธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนา หลักสูตรและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ มีประสิทธิภาพและเพื่อให้ตอบสนองต่อความ ต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิศวกรรมธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. เพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงหลักสูตร พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิศวกรรมธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวความคิดเกี่ยวกับความต้องการ

วราภรณ์ ตระกูลสฤณี (2549) กล่าวถึง "ความต้องการ" ว่าหมายถึง ความอยากได้ ใครได้หรือประสงค์จะได้และเมื่อเกิดความรู้สึกดังกล่าวจะทำให้ร่างกายเกิดการความขาดสมดุลเนื่องมาจากมีสิ่งเร้ามากระตุ้นมีแรงขับภายในเกิด ขึ้น ทำให้ร่างกายไม่อาจอยู่หนึ่งต้องพยายามดิ้นรนและแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น ๆ เมื่อร่างกายได้รับตอบสนองแล้ว ร่างกายมนุษย์ก็กลับสู่ภาวะสมดุลอีกครั้งหนึ่งและก็จะเกิดความต้องการใหม่ ๆ เกิดขึ้นมา ทดแทนวนเวียนอยู่ไม่มีที่สิ้นสุด

2. แนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

สาระตามข้อ 4.3 ในประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของแต่ละระดับคุณวุฒิ โดยในระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องกำหนดเป้าหมายและดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้

1. คุณธรรม จริยธรรม สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก เป็นต้น

2. ความรู้ มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ตระหนักถึงหลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ มีความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชา และตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ ส่วนหลักสูตรวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติ จะต้องตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์

3. ทักษะทางปัญญา สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐานใหม่ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้ข้อมูลที่ได้ในการแก้ไขปัญหาและงานอื่น ๆ ด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติ และผลกระทบจากการตัดสินใจ สามารถใช้ทักษะและ

ความเข้าใจอันถ่องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการ และวิชาชีพ สำหรับหลักสูตรวิชาชีพนักศึกษา สามารถใช้วิธีการปฏิบัติงานประจำและหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่ม สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนและต้องใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาตนเองและอาชีพ

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้ IT สามารถศึกษาและทำความเข้าใจในประเด็นปัญหา สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมาย และนำเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในการพูด การเขียน สามารถเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันได้

วิธีการดำเนินวิจัย

การศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิศวกรรมธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ได้ดำเนินการศึกษาลำดับความสำคัญ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ประกอบไปด้วย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ผู้ปกครองนักศึกษา ชั้นปีที่ 1-3 รวม 119 คน, นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 รวม 119 คน (เนื่องจากหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิศวกรรมธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ เพิ่งรับนักศึกษาได้ 3 ชั้นปี ยังไม่มีนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปปฏิบัติงาน), เจ้าของสถานประกอบการที่นักศึกษาเข้าฝึกงาน และตัวแทนหน่วยงานที่ประสาน MOU ร่วมกัน รวม 10 แห่ง แห่งละ 1 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 248 คน ทั้งนี้ต้องได้แบบสอบถามกลับคืนมาไม่น้อยกว่า 20% Malhotra and Grover (1998) ที่ได้ศึกษาเรื่องอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามกล่าวว่า อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามในทุก ๆ รูปแบบวิธีการส่ง ไม่ควรมีค่าเฉลี่ยของอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามที่ต่ำกว่าร้อยละ 20 งานวิจัยครั้งนี้ได้รับแบบสอบถามคืน 92 ชุด คิดเป็นร้อยละ 37.09 % ซึ่งสามารถยอมรับได้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบมีโครงสร้าง (Structured Questionnaires) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและทัศนคติต่อวิชาชีพ

ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านทักษะทางปัญญาและการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์สื่อสารและการใช้เทคโนโลยี

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสำรวจ ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการวิจัย
2. ศึกษาวัตถุประสงค์กรอบแนวคิดและสมมติฐาน
3. นิยามตัวแปรเพื่อสร้างแบบสำรวจ
4. สร้างแบบสำรวจให้ครอบคลุมตัวแปรตามกรอบแนวคิด แล้วนำไปปรึกษาคณะกรรมการบริหารหลักสูตร เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
5. นำแบบสำรวจที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ด้วยดัชนีความสอดคล้องที่ด้วยค่าดัชนี IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งพิจารณาค่า IOC ที่มากกว่า 0.6 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) โดยการทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย และการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธี การ ของ ครอน บาค

(Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.816

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการแจกแบบสอบถาม เนื่องจากสถานการณ์ โควิด 19 จึงดำเนินการแจกแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลผ่านระบบออนไลน์
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสาร การศึกษา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลต่าง ๆ ที่เก็บรวบรวมได้จากหน่วยงานต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้วยค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ

ผลการศึกษา

ผลของการศึกษา “การศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขา นวัตกรรมธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ นักวิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 38.90 เพศชาย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 62.10 ตัวแทนสถานประกอบการที่รับนักศึกษาฝึกงาน เป็นเพศหญิง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 เพศชาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 58.30 เพศชาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 41.70 นักศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40 และ อยู่ในชั้นปีที่ 2 จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40 อยู่ในชั้นปีที่ 3 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 17.20 ตัวแทนสถานประกอบการที่รับนักศึกษาฝึกงานส่วนใหญ่ อายุ 21-30 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และ อายุ 31-40 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และ อายุ 41-50 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 อายุ 51-60 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ อายุ 41-50 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 41.70 อายุ 51-60 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 อายุ 31-40 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 อายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 9 คน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 4.10 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 58.30 ปริญญาตรี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.20 ตัวแทนสถานประกอบการที่รับนักศึกษาฝึกงาน ส่วนใหญ่ ปริญญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 สูง

กว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพอิสระ / ค้าขาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 รับจ้างทั่วไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 พนักงานเอกชน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 พนักงานมหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.25 เจ้าของธุรกิจ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.25 ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00

2. ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

ตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและทัศนคติต่อวิชาชีพ ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านทักษะทางปัญญาและการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบและด้านทักษะการวิเคราะห์สื่อสาร และเทคโนโลยี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ 5 ด้าน

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรมและทัศนคติต่อวิชาชีพ	4.54	0.50	มากที่สุด
2. ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	4.14	0.73	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญาและการคิดวิเคราะห์	4.21	0.64	มากที่สุด
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ	4.41	0.62	มากที่สุด
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์สื่อสารและการใช้เทคโนโลยี	4.04	0.93	มาก
รวม	4.26	0.68	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสำรวจมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และทัศนคติต่อวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.54$) ด้านทักษะ

ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.41$) ด้านทักษะทางปัญญาและการคิดวิเคราะห์ ($\bar{X} = 4.21$) ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.14$) ด้านทักษะการวิเคราะห์สื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.04$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและทัศนคติต่อวิชาชีพ สรุปรวม (นักศึกษา, ผู้ปกครอง, ตัวแทนสถานประกอบการที่รับนักศึกษาฝึกงาน)

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. มีความซื่อสัตย์ สุจริต	4.76	0.48	มากที่สุด
2. สามารถจัดการปัญหาความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับ กับจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.47	0.64	มากที่สุด
3. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพแสดงออกซึ่งคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ	4.52	0.58	มากที่สุด
4. มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นสมาชิกที่ดี มีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น	4.52	0.60	มากที่สุด
5. มีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อการพัฒนาตนเองและองค์กร	4.47	0.76	มากที่สุด
6. มีวินัยในการทำงาน ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับขององค์กรและสังคม	4.49	0.69	มากที่สุด
7. สามารถปรับวิถีชีวิตให้เข้ากับสถานประกอบการได้อย่างเหมาะสมท่ามกลางความขัดแย้งทางค่านิยม	4.50	0.58	มากที่สุด
8. เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็นและมีความเป็นประชาธิปไตย	4.55	0.65	มากที่สุด
รวม	4.54	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ สรุปรวม (นักศึกษา, ผู้ปกครอง, ตัวแทนสถานประกอบการที่รับนักศึกษาฝึกงาน) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ สุจริต ($\bar{X} = 4.76$) เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็น และมีความเป็นประชาธิปไตย ($\bar{X} = 4.55$) มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานประกอบการได้อย่างเหมาะสมท่ามกลางความขัดแย้งทางค่านิยม

($\bar{X} = 4.50$) มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นสมาชิกที่ดี มีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น ($\bar{X} = 4.52$) สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานประกอบการได้อย่างเหมาะสมท่ามกลางความขัดแย้งทางค่านิยม ($\bar{X} = 4.50$) มีวินัยในการทำงาน ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับขององค์กร และสังคม ($\bar{X} = 4.49$) สามารถจัดการปัญหาความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับกับจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.47$) มีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อการพัฒนาตนเองและองค์กร ($\bar{X} = 4.47$)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน สรุปรวม (นักศึกษา, ผู้ปกครอง, ตัวแทนสถานประกอบการที่รับนักศึกษาฝึกงาน)

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. มีความรู้ในสาขาวิชาความรู้ธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างกว้างขวาง	4.01	0.83	มาก
2. มีความรู้ในสาขาวิชาความรู้ธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเป็นระบบ	4.12	0.77	มาก
3. มีความรู้ในสาขาวิชาความรู้ธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเป็นสากลและทันสมัยต่อสถานการณ์โลก	4.11	0.80	มาก
4. มีความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	4.05	0.86	มาก
5. มีความรู้ในกระบวนการและเทคนิคการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาและต่อยอดองค์ความรู้ในงานอาชีพ	4.16	0.83	มาก
6. มีทักษะในการใช้เครื่องมือที่จำเป็นในการทำงาน	4.20	0.79	มาก
7. สามารถปฏิบัติงานได้ตามที่องค์กรต้องการ	4.32	0.80	มากที่สุด
8. สามารถสร้างงานใหม่ให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นต่อหน่วยงาน	4.13	0.79	มาก
รวม	4.14	0.73	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์สรุปรวม (นักศึกษา, ผู้ปกครอง, ตัวแทนสถานประกอบการที่รับนักศึกษาฝึกงาน) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สามารถปฏิบัติงานได้ตามที่องค์กรต้องการ ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ รองลงมา ระดับมาก ได้แก่ มีทักษะในการใช้เครื่องมือที่จำเป็นในการทำงาน ($\bar{X} = 4.20$) มีความรู้ในกระบวนการและเทคนิคการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาและต่อยอดองค์ความรู้ใน

งานอาชีพ ($\bar{X} = 4.16$) สามารถสร้างงานใหม่ให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นต่อหน่วยงาน ($\bar{X} = 4.13$) มีความรู้ในสาขานวัตกรรมธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.12$) มีความรู้ในสาขานวัตกรรมธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเป็นสากลและทันสมัยต่อสถานการณ์โลก ($\bar{X} = 4.11$) มีความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.05$) มีความรู้ในสาขาวิชาธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างกว้างขวาง ($\bar{X} = 4.01$)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านทักษะทางปัญญาและการคิดวิเคราะห์ สรุปรวม (นักศึกษา, ผู้ปกครอง, ตัวแทนสถานประกอบการที่รับนักศึกษาฝึกงาน)

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. มีความสามารถประมวลและศึกษาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและความขัดแย้ง	4.18	0.77	มาก
2. มีความสามารถหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม ทั้งเชิงกว้างและเชิงลึก	4.16	0.73	มาก
3. มีความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติไปใช้ประโยชน์ในการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม และการปฏิบัติงานจริงตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม	4.17	0.74	มาก
4. มีความสามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภาคธุรกิจและจากศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานให้เกิดประสิทธิผล	4.15	0.78	มาก
5. สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ และอย่างเป็นระบบ	4.27	0.68	มากที่สุด
6. หมั่นแสวงหาความรู้อยู่เสมอ สามารถสืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	4.22	0.82	มากที่สุด
7. มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ	4.33	0.65	มากที่สุด
8. สามารถพัฒนาวิธีการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องบริบทของอุตสาหกรรมบริการที่เปลี่ยนไป	4.23	0.85	มากที่สุด
รวม	4.21	0.64	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ สรุปรวม (นักศึกษา, ผู้ปกครอง, ตัวแทนสถานประกอบการที่รับนักศึกษาฝึกงาน) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ และอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.27$) สามารถพัฒนาวิธีการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องบริบทของอุตสาหกรรมบริการที่เปลี่ยนไป ($\bar{X} = 4.23$) ตามลำดับ ระดับมาก ได้แก่

หมั่นแสวงหาความรู้อยู่เสมอ สามารถสืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.22$) มีความสามารถประมวลและศึกษาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและความขัดแย้ง ($\bar{X} = 4.18$) มีความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติไปใช้ประโยชน์ในการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม และการปฏิบัติงานจริงตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.17$) มีความสามารถหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม ทั้งเชิงกว้างและเชิงลึก ($\bar{X} = 4.16$) มีความสามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภาคธุรกิจและจากศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานให้เกิดประสิทธิผล ($\bar{X} = 4.15$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ สรุปรวม (นักศึกษา, ผู้ปกครอง, ตัวแทนสถานประกอบการที่รับนักศึกษาฝึกงาน)

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. มีความสามารถในการปฏิบัติและรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายตามหน้าที่และบทบาทของตนในกลุ่มงานได้อย่างเหมาะสม	4.45	0.69	มากที่สุด
2. มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้ร่วมงานและแก้ไขปัญหากลุ่มอย่างเหมาะสม	4.42	0.70	มากที่สุด
3. สามารถพัฒนาตนเอง และพัฒนาวิชาชีพให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง	4.42	0.65	มากที่สุด
4. สามารถพัฒนาวิชาชีพให้ทันสมัยตรงตามมาตรฐานสากล	4.35	0.76	มากที่สุด
5. มีความสามารถในการจัดการกับทรัพยากรเพื่อการทำงานและการบริหาร	4.29	0.83	มากที่สุด
6. มีความใฝ่รู้ กระตือรือร้นใฝ่ศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.40	0.79	มากที่สุด
7. มีจิตบริการและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.55	0.60	มากที่สุด
รวม	4.41	0.62	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ (ผู้ปกครอง) สรุปรวม (นักศึกษา, ผู้ปกครอง, ตัวแทนสถานประกอบการที่รับนักศึกษาฝึกงาน) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีจิตบริการและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ($\bar{X} = 4.55$) มีความสามารถในการปฏิบัติและรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายตาม

หน้าที่และบทบาทของตนในกลุ่มงานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.45$) ส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้ร่วมงานและแก้ไขปัญหากลุ่มอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.42$) สามารถพัฒนาตนเอง และพัฒนาวิชาชีพให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.42$) มีความใฝ่รู้ กระตือรือร้นใฝ่ศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.40$) สามารถพัฒนาวิชาชีพให้ทันสมัยตรงตามมาตรฐานสากล ($\bar{X} = 4.35$) มีความสามารถในการจัดการกับทรัพยากรเพื่อการทำงานและการบริหาร ($\bar{X} = 4.29$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านทักษะการวิเคราะห์สื่อสารและการใช้เทคโนโลยี สรุปรวม (นักศึกษา, ผู้ปกครอง, ตัวแทนสถานประกอบการที่รับนักศึกษาฝึกงาน)

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยในการฟัง การพูดการอ่านการเขียนและการสรุปประเด็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.35	0.75	มากที่สุด
2. มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง การพูดการอ่านการเขียนและการสรุปประเด็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.70	1.27	มาก
3. มีความสามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์และวัฒนธรรม	3.73	1.28	มาก
4. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.13	1.00	มาก
5. มีความสามารถในการเลือกรูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับเรื่องและผู้ฟังที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.14	1.06	มาก
6. มีความสามารถในการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และสถิติในการประมวลผลการแปลความหมาย และการวิเคราะห์ข้อมูล	3.95	1.14	มาก
7. เรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางานได้	4.22	0.94	มาก
8. สามารถแปลงข้อมูลให้เป็นข่าวสารที่มีคุณภาพรวมทั้งสามารถถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อื่นได้อย่างเข้าใจ	4.14	0.97	มาก
รวม	4.04	0.93	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์สรุปรวม (นักศึกษา, ผู้ปกครอง, ตัวแทนสถานประกอบการที่รับนักศึกษาฝึกงาน) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการสรุปประเด็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.35$) รองลงมา เรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางานได้ ($\bar{X} = 4.22$) สามารถแปลงข้อมูลให้เป็นข่าวสารที่มีคุณภาพ รวมทั้งสามารถถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อื่นได้อย่างเข้าใจ ($\bar{X} = 4.14$) มีความสามารถในการเลือกรูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับเรื่องและผู้ฟังที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.14$) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.13$) มีความสามารถในการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และสถิติในการประมวลการแปลความหมาย และการวิเคราะห์ข้อมูล ($\bar{X} = 3.95$) มีความสามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์และวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.73$) มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการสรุปประเด็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.70$)

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ของหลักสูตร

บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ด้านคุณธรรม จริยธรรมและทัศนคติต่อวิชาชีพ มีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือมีความซื่อสัตย์สุจริตยุติธรรม, เป็นคนซื่อสัตย์ มีทัศนคติดี, มีทัศนคติที่ดีในการทำงาน, ต้องซื่อสัตย์กับตนเองและผู้อื่น

ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือการพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา และตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ขยันทำงาน

ด้านทักษะทางปัญญาและการคิดวิเคราะห์ มีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือมีความคิดรอบคอบ มีไหวพริบ, สามารถคิด วิเคราะห์ แยกแยะ งานต่าง ๆ ได้, การวิเคราะห์ปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด, พร้อมพัฒนาความคิดใหม่ๆ เสมอ, การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า, สามารถคิดวิเคราะห์ได้เร็วตัดสินใจเองได้, สามารถวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ค่อนข้างดี, คิดอย่างละเอียดรอบคอบ, รู้จักพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือมีความรับผิดชอบต่อตนเอง, อยากให้มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน, มีความสัมพันธ์ที่ดีรับผิดชอบต่อหน้าที่, มีความสัมพันธ์ที่ดีกับพนักงานคนอื่น มีการฝึกฝนที่จะใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เสมอ

ด้านทักษะการวิเคราะห์สื่อสารและการใช้เทคโนโลยี มีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารผู้อื่น, อยากให้สอนใช้โปรแกรมไมโครซอฟท์ให้เชี่ยวชาญก่อนที่จะ

ให้นักศึกษาออกมาฝึกงาน, สามารถเรียนรู้ได้เร็ว สอนแล้วทำได้เลย มีความใฝ่เรียนรู้อันไหนไม่รู้ถาม แล้วสามารถจดจำแล้วทำได้, สามารถสื่อสารและ ใช้เทคโนโลยีได้เป็นอย่างดี, มีการฝึกฝนที่จะใช้ เทคโนโลยีต่าง ๆ เสมอ

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิศวกรรมธุรกิจ ค้าปลีกสมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการศึกษาตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

ส่วนที่ 1 ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหลักสูตร

ข้อมูล เกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ 5 ด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม มีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และทัศนคติต่อวิชาชีพ สอดคล้องกับฉัตรชัย อินทสังข์ (2562) ได้ศึกษา คุณลักษณะบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการตลาดและความพึงพอใจของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยิ่ง สอดคล้องกับชนินาถ ทิพย์อักษร (2560) ได้ศึกษา

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามความต้องการของสถานประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่าคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เช่นเดียวกัน

ด้านคุณธรรม จริยธรรมและทัศนคติต่อวิชาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) สอดคล้องกับ ฉัตรชัย อินทสังข์ (2562) ได้ศึกษา คุณลักษณะบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการตลาดและความพึงพอใจของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพ และสังคมมากที่สุด และสอดคล้องกับชนินาถ ทิพย์อักษร (2560) ได้ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามความต้องการของสถานประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่าคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการ ด้านคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด และยิ่งสอดคล้องกับ นิพนธ์ วรรณเวช (2557) ได้คุณลักษณะบัณฑิตของผู้ใช้บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ด้านที่มีคุณลักษณะ

บัณฑิตอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) สอดคล้องกับ จีรเนาว์ ทศศรี (2558) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการปรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรในทุกด้านความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ นิพนธ์ วรรณเวช, (2557) ได้คุณลักษณะบัณฑิตของผู้ใช้บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ประจำปีการศึกษา 2556 พบว่า คุณลักษณะบัณฑิตของผู้ใช้บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ กาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคุณลักษณะบัณฑิตด้านความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านทักษะทางปัญญาและการคิดวิเคราะห์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$) สอดคล้องกับ ญาดา ขวาลกุล (2561) ศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของมหาบัณฑิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบอุตสาหกรรม พบว่า คุณลักษณะมหาบัณฑิตอันพึงประสงค์ 4 เรื่องที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระบุตรงกันเกี่ยวข้องกับ

1)การคิดเชิงการวิจัยคือการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สู่การสรุปความต้องการในการออกแบบ

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$) สอดคล้องกับ บรรจบพร อินดี (2557) ได้ทำการสำรวจคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ วิสัยพร ยาชามป้อม (2557) ได้ศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ ตามความต้องการของผู้ประกอบการในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย พบว่า ตามความต้องการของผู้ประกอบการในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการระดับมากที่สุด อันดับที่หนึ่ง (1)ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังสอดคล้อง กับ กฤตยา ฐานวรภัทร, (2555) การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการกรณีศึกษาบัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย นอร์ท-เชียงใหม่ พบว่าสถานประกอบการมีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ด้านทักษะการวิเคราะห์สื่อสารและการใช้เทคโนโลยี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) สอดคล้องกับวิไลพร ยาชามป้อม (2557) ได้ศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการตามความต้องการของผู้ประกอบการในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย พบว่าตามความต้องการของผู้ประกอบการในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ด้าน การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขานวัตกรรมการธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ด้านคุณธรรม จริยธรรมและทัศนคติต่อวิชาชีพ มีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือมีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม, เป็นคนซื่อสัตย์ มีทัศนคติดี, มีทัศนคติที่ดีในการทำงาน, ต้องซื่อสัตย์กับตนเองและผู้อื่น

ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือการพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา และตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มที่, ขยันทำงาน

ด้านทักษะทางปัญญาและการคิดวิเคราะห์ มีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือมีความคิดรอบคอบ มีไหวพริบ, สามารถคิด วิเคราะห์ แยกแยะ งานต่าง ๆ ได้, การวิเคราะห์ปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและแก้ไขปัญหาได้

อย่างตรงจุด, พร้อมพัฒนาความคิดใหม่ๆเสมอ, การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า, สามารถคิดวิเคราะห์ได้เร็ว ตัดสินใจเองได้, สามารถวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ค่อนข้างดี, คิดอย่างละเอียดรอบคอบ, รู้จักพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือมีความรับผิดชอบต่องานของตนเอง, อยากให้มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน, มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ที่รับผิดชอบต่อหน้าที่, มีความสัมพันธ์ที่ดีกับพนักงานคนอื่น, มีการฝึกฝนที่จะใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เสมอ

ด้านทักษะการวิเคราะห์สื่อสารและการใช้เทคโนโลยี มีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารผู้อื่น, อยากให้สอนใช้โปรแกรมไมโครซอฟท์ให้เชี่ยวชาญก่อนที่จะให้นักศึกษาออกมาฝึกงาน, สามารถเรียนรู้ได้เร็ว สอนแล้วทำได้เลย, มีความใฝ่เรียนรู้อันไหนไม่รู้ถามแล้วสามารถจดจำแล้วทำได้, สามารถสื่อสารและใช้เทคโนโลยีได้เป็นอย่างดี, มีการฝึกฝนที่จะใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เสมอ สอดคล้องกับนิพนธ์วรรณเวช, (2557) ได้คุณลักษณะบัณฑิตของผู้ใช้บัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ประจำปีการศึกษา 2556 พบว่า ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับคุณลักษณะบัณฑิตของผู้ใช้บัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม คือ พัฒนาความรับผิดชอบต่อเด็กมาก ๆ และมีศีลธรรมสมบูรณ์ มีความอ่อนน้อมเคารพเหตุผล 2) ด้านความรู้ คือ มีความรู้และเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่ตนศึกษาเล่าเรียนเป็นอย่างดีพร้อมทั้งสามารถถ่ายทอดความรู้

โดยมีเทคนิค (3) วิธีการที่ดี ที่ผู้รับสามารถรับได้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา คือ แก้ปัญหาเฉพาะหน้า ได้อย่างทันท่วงที 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อย่างจริงใจ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ มีความเชี่ยวชาญด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) และ เป็นผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิศวกรรมธุรกิจ ค้าปลีกสมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงหลักสูตร พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ของหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิศวกรรมธุรกิจค้าปลีก สมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรมและทัศนคติต่อวิชาชีพ สาขาวิชาควรจัดการเรียนการสอนที่ สอดแทรก และปลูกฝัง เรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม, การเป็นคนซื่อสัตย์ มีทัศนคติดี, การมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน, การซื่อสัตย์กับตนเอง และผู้อื่น ในเนื้อหาการเรียนการสอนและการฝึกปฏิบัติ

2. ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน สาขาวิชาควรจัดการเรียนการสอนที่ เน้นให้นักศึกษา มีการพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา และตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มที่, ขยันทำงาน

สามารถทำงานได้ตามที่องค์กรต้องการ อาจมีการพัฒนาหลักสูตรที่นักศึกษาสามารถต่อยอดพัฒนาตนเอง เช่น การเปิดหลักสูตรปริญญาตรีควบ ปริญญาโท เพื่อนักศึกษาจะได้มีโอกาสต่อยอดพัฒนาตนเอง และประหยัดเวลา หรือจะต้องเน้น การเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านทักษะทางปัญญาและการคิดวิเคราะห์ สาขาวิชาควรฝึกให้นักศึกษา มีความคิดรอบคอบ มีไหวพริบ, สามารถคิดวิเคราะห์ แยกแยะ งานต่าง ๆ ได้, การวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและแก้ไขปัญหาได้ อย่างตรงจุด, พร้อมพัฒนาความคิดใหม่ ๆ เสมอ, การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า, สามารถคิดวิเคราะห์ได้ เร็วตัดสินใจเองได้, สามารถวิเคราะห์และแก้ปัญหา ได้ค่อนข้างดี, คิดอย่างละเอียดรอบคอบ, รู้จักพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา โดยการสอดแทรกใน เนื้อหาการเรียนการสอนและการฝึกปฏิบัติมุ่ง มุ่งเน้นให้มีการจัดกิจกรรมที่ให้นักศึกษามี ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ สาขาวิชาควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการฝึกปฏิบัติที่เสริมทักษะ เพื่อให้นักศึกษา มีความรับผิดชอบต่องานของตนเอง, มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน, มีความสัมพันธ์ที่ดีกับมิตรสหาย ต่อหน้าที่, มีความสัมพันธ์ที่ดีกับพนักงานคนอื่น, มีการฝึกฝน ที่จะใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เสมอ

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์สื่อสารและการใช้เทคโนโลยี สาขาวิชาควรจัดกิจกรรมการเรียน

การสอน และการฝึกปฏิบัติที่เสริมทักษะให้นักศึกษามีความสามารถในการติดต่อสื่อสารผู้อื่น, สอนใช้โปรแกรมไมโครซอฟท์ให้เชี่ยวชาญก่อนที่จะให้นักศึกษาออกมาฝึกงาน, สามารถเรียนรู้ได้เร็วสอนแล้วสามารถทำได้เลย, มีความใฝ่เรียนรู้อันไม่รู้จักอิ่มแล้วสามารถจดจำแล้วทำได้, สามารถสื่อสารและใช้เทคโนโลยีได้เป็นอย่างดี, มีการฝึกฝนที่จะใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เสมอ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามประเภทของหน่วยงานอันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการได้มากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเพื่อนำผลที่ได้รับไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้มากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาอัตลักษณ์ของบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขานวัตกรรมการธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิต
4. การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการอื่น ๆ นอกจากการใช้แบบสอบถาม เช่น การสัมภาษณ์แบบโดยตรง การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และควรมีการเพิ่มกลุ่มประชากรให้กว้างขึ้นเพื่อให้มีความแม่นยำมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2540). *คู่มือการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กฤตยา ฐานวรภัทร์. (2555). *คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการ ภาควิชาบัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย นอร์ท-เชียงใหม่*. เชียงใหม่: คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่.
- จุฑารัตน์ ศรทวนวงศ์. (2553). การประเมินความพึงพอใจและ ความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิต สาขา สารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2545-2548. *สารสนเทศศาสตร์*, 28(2), 1-16.
- จิรเนาว์ ทศศรี. (2558). ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการปรับหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ มหาบัณฑิต ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาส*, 7(3). 74-84.
- เจตนิพัทธ์ บุญยสวัสดิ์, วไลกรณ์ สุทธา, พงนิย์ บุญนา, สุณีย์ สหัสโพธิ์, อภิญา มานะโรจน์, และเชาวลิต อุปฐาก.(2554). *คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ*

- ของสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ. กรุงเทพฯ : คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ฉัตรชัย อินทสังข์, ปุริม หนูนัด และพิมพ์นิภา รัตนจันทร์. (2562). คุณลักษณะบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการตลาดและความพึงพอใจของผู้ประกอบการ. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 6(2), 1 - 14
- ชนินาถ ทิพย์อักษร, รังสิมา สว่างทัพ, รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์, กิตติกวินท์ เอี่ยมวิริยาวัฒน์ และกิตติกร ฮวดศรี. (2560). *คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามความต้องการของสถานประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์*. บุรีรัมย์: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- บรรจบพร อินดี, สายใจ รัตนสังธรรม, ศุภกิจ จงศักดิ์สวัสดิ์, รัฐทิทยา หิรัณยหาต, เสกสิทธิ์ ปักซี่, ขนกันันท์ นราแก้ว และศรเพชร ยิ่งมี. (2557). *การสำรวจคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี , กาญจนบุรี: สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี*.
- นิพนธ์ วรรณเวช และสาโรจน์ เผ่าวงศ์สกุล. (2557). *คุณลักษณะบัณฑิตของผู้ใช้บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ประจำปีการศึกษา 2556*. กาญจนบุรี: สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ญาติดา ขวาลกุล, นภกมล ชะนะ และลัทพร จันทองกลาง. (2561). ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของมหาบัณฑิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบอุตสาหกรรม. *วารสารวิชาการศิลปสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 9(1). 168 – 176
- วรารณณ์ ตระกูลสฤษดิ์. (2549). *จิตวิทยาการปรับตัว*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วิไลพร ยาชามป้อม. (2557). *คุณลักษณะบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ ตามความต้องการของผู้ประกอบการในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย*. เลย: สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2545). *กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน

Malhotra, M. K., & Grover, V. (1998). An assessment of survey research in POM: from constructs to theory. *Journal of Operations Management*, 16(4), 407–425.

